

◎ TARİH 1

TARİH 1

ARİF ÖZBEYLİ
ERBAA ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ

TARİH 1 – III.ÜNİTE

ARİF ÖZBEYLİ

■ TÜRKİYE TARİHİ (XI.-XIV.YÜZYIL)

A large waterfall cascading down a mossy rock face in a lush forest. The water is white and frothy as it falls, surrounded by dense green foliage and trees. The scene is peaceful and natural.

**Sevgi tedavi eder;
alanları da verenleri de.**

Karl A.Menninger

TÜRKİYE TARİHİ

1-Anadolu'ya İlk Türk Akınları

- Anadolu'ya ilk Türk akınları 4.yüzyılda **Hunlar**la başlar. Daha sonra **Sabirler** akınlar düzenlemiştir. Abbasi Devleti hizmetine giren Türkler Bizans sınır bölgeleri olan **Avasım** illerine yerleştirilmişlerdir.

- Anadolu'ya yerleşme amaçlı akınlar Selçuklu Türkleri tarafından yapılmıştır. İlk defa Çağrı Bey Selçuklu Devleti kurulmadan önce keşif amaçlı akın düzenlemiştir. Akınlar devlet kurulduktan sonra da devam etmiştir.

A background image showing two dolphins swimming in clear blue water. One dolphin is in the foreground, swimming towards the left, and another is in the background, swimming towards the right.

*Konuşmak ihtiyaç olabilir,
fakat susmak bir sanattır.*

Madamme De Stael

ANADOLU'DA KURULAN İLK TÜRK DEVLETLERİ

DANİŞMENTLİLER (1080-1178)

Danışmentoğlu Ahmet Gazi tarafından 1080 yılında Sivas, Malatya, Kayseri, Amasya, Çorum, Tokat bölgelerinde kurulmuştur. Danışmentliler bilhassa Haçlılarla yaptıkları mücadelelerle tanınmışlardır. II. Kılıçarslan bu devlete son verdi (1178).

SALTUKLULAR (1072-1202)

Ebul Kasım Saltuk tarafından Erzurum ve çevresinde kurulmuştur. Gürcülerle mücadele edilmiştir. II. Rükneddin Süleyman Şah tarafından yıkıldı (1202).

ARTUKLULAR (1102-1409)

Hasankeyf, Harput ve Mardin Artukluları olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır. Artuk beyin oğulları tarafından kurulmuştur. Hasankeyf koluna Eyyubiler, Harput koluna Alaeddin Keykubat, Mardin koluna Karakoyunlular son vermiştir.

MENGÜCEKLİLER (1080-1228)

Mengücek Gazi tarafından Erzincan, Kemah, Divriği ve Şebinkarahisar'da kurulmuştur. 1228 yılında Alaeddin Keykubat tarafından yıkılmıştır.

ÇAĞA BEYLİĞİ (1081-1093)

Çaka Bey tarafından İzmir ve çevresinde kurulmuştur. İlk Türk denizcisi olarak kabul edilir. Bizanslılarla mücadele etmiştir. I. Kılıçarslan tarafından ortadan kaldırılmıştır.

Anadolu'da Kurulan Diğer Türk Devletleri

- Sökmenliler: Ahlat ve Van Gölü Havzası
- İnaloğulları: Diyarbakır ve çevresi
- Çubukoğulları: Harput ve çevresi
- Dilmaçoğulları: Bitlis ve çevresi
- İnançoğulları: Ladik (Denizli)
- Tanrıvermişoğulları: Efes ve çevresi

Malabadi Köprüsü-Batman-Artuklular

www.tariheglencesi.com

HATUNIYE MEDRESESİ-MARDİN ARTUKLULAR

DİVRİĞİ ULU CAMİİ MENGÜCEKLİLER

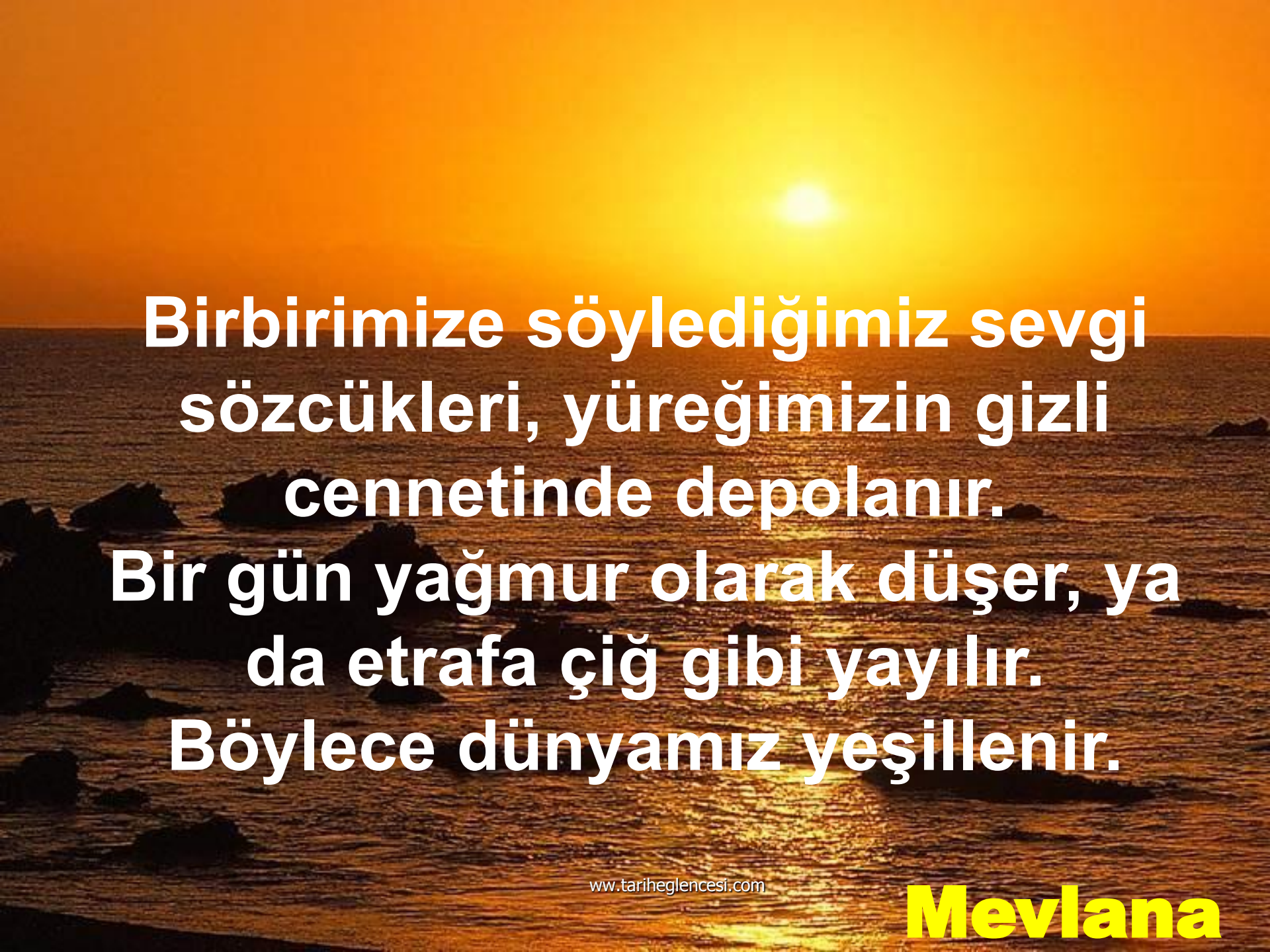

Sivas - Divriği : Ulu Cami

Resimde görüldüğü gibi güneş caminin giriş kapısına vurduğu zaman giriş kısmında oluşan gölge namaz kılan bir adam gölgesidir. Bu durum Japon turistler tarafından tespit edilmiş ve tespit edenler bunun tesadüfen olmadığını Caminin yapımı aşamasında bu durumun tasarlandığını söylemektedirler. Çünkü bu gölge her güneş vurduğunda oluşmaktadır...

■ **6. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin özelliklerinden biri değildir?**

- A) Büyük Selçuklular tarafından yıkılmaları
- B) Malazgirt Savaşı'nın kazanılmasından sonra kurulmaları
- C) Anadolu'nun bayındır hale getirilmesinde etkili olmaları
- D) Egemen oldukları bölgelerde İslamiyet'i yaymaya çalışmaları
- E) Kurdukları yerleşim yerlerine Türkçe isimler vermeleri ve Anadolu'yu Türkleştirmeye çalışmaları

**Birbirimize söylediğimiz sevgi
sözcükleri, yüreğimizin gizli
cennetinde depolanır.**

**Bir gün yağmur olarak düşer, ya
da etrafa çiğ gibi yayılır.**

Böylece dünyamız yeşillenir.

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ (1077-1308)

KURULUŞ DEVRİ

KUTALMIŞOĞLU SÜLEYMAN ŞAH (1077-1086)

Kutalmışoğlu Süleyman Şah, Selçuk Bey'in oğlu Arslan Yabgu'nun torunu olup, Anadolu'daki fetih harekâtından sonra Antakya'dan Anadolu'ya girdi. 1074 yılında Konya ve havalisini mahallî Rum despotlarından alarak, fetihlere devamla İznik önlerine geldi. 1075 senesinde İznik'i fethederek, emrindeki kuvvetlerin merkezi yaptı. Böylece Türkiye Selçuklu Devletinin temeli atılmış oldu. 1084'te Hristiyanlardan Antakya'yı aldı. 1086'da Suriye Selçuklu meliki Tutuş'la yaptığı savaşta yenildi ve savaş meydanında vefat etti.

2012-ÖNLİSANS

3. Aşağıdaki devletlerden hangisi, Anadolu Selçuklu Devleti ile ilişki kurmuş olamaz?

- A) İhşidiler
- B) Doğu Roma İmparatorluğu
- C) Harzemşahlar
- D) Memlûklar
- E) Eyyûbiler

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ (1077-1308)

KURULUŞ DEVRİ

I.KILIÇARSLAN (1092-1107)

1096 yılında Malatya'yı kuşattı. I.Haçlı kuvvetlerini yenilgiye uğrattı. Başkenti **Konya**'ya taşıdı. **Danışmentlileri** yenerek Malatya'yı aldı. Musul'u ele geçirdi. Büyük Selçuklu hükümdarı Mehmet Tapar'ın gönderdiği ordu ile yaptığı savaşta yenilerek Habur ırmağında boğuldu.

**Bugün,kapıya gelmiş bir Tanrı
misafiridir : O, hemen konacak ve yarın
göçecektir.**

Hasan Basri

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ (1077-1308)

KURULUŞ DEVRİ

I.MESUT (1116-1155)

Sultan Mesud, Danişmendli tahakkümünden kurtulmaya, Bizanslıları Anadolu'dan atmaya ve birliği sağlamaya çalıştı.

Ankara,Çankırı,Kastamonu,Elbistan,Sivas ve Malatya bölgeleri Danişmentoğullarından alınmıştır. Bu sırada **İkinci Haçlı Seferi**yle Anadolu'ya giren Avrupalılar da, Türk kılıçları önünde duramadı. Halka adaletle muamele etmesi sebebiyle, Hristiyanların bir çoğu, Bizans yerine Türk idaresine bağlandı.

■ **MUTLULUK**

Tolstoy'a "**nasıl mutlu oluyorsunuz?**" diye sorduklarında şu cevabı vermiş:

- **Sahip olduğum şeylere sevinerek, sahip olmadıklarımı ise hiç düşünmeyerek.**

HAÇLI SEFERLERİ (1096-1270)

SEBEPLERİ

- Hristiyanların kutsal kabul ettikleri Kudüs'ü Müslümanlardan almak istemeleri.
- Papa'nın ve Kluni tarikatının Hristiyanları bu seferler için teşvik etmeleri.
- Papa'nın Ortodokslar üzerinde hakimiyet kurmak istemesi.
- Din adamlarının seferlerin başarılı olacağına dair güvence vermeleri.
- Türklerin Anadolu'yu ele geçirmelerinden sonra Bizans'ın Papa'da ve Avrupa'dan yardım istemesi.
- Hristiyanların zengin doğu ülkelerini ele geçirmek istemeleri.
- Toprak sahibi olmayan derebeylerin toprak sahibi olma düşüncesi.

Crusades, 1096–1204

The Third Crusade, 1189-91

The Fourth Crusade, 1202-04

İNGİLTERE

Londra

Godofroi

KUTSAI
ROMA-
GERMEN

HAÇLI SEFERLERİ (1096-1270)

96'dan 1270'e kadar.
Haçlı Seferleri

I.Haçlı seferi ile Anadolu'ya gelen Haçlılar I.Kılıçarslan tarafından büyük kayıplara uğratıldılar. Buna rağmen Haçlılar Antakya,Urfa gibi şehirleri ele geçirdikten sonra Kudüs'ü ele geçirdiler.

II.Haçlı seferi Musul Atabeyi İmadettin Zengi'nin Urfa'yı alması üzerine yapılmıştır. Fakat Haçlılar başarılı olamamışlardır.

III.Haçlı seferi ise Eyyubi hükümdarı Selahaddin-i Eyyubi'nin Kudüs kralını **Hittin Savaşı** (1187)'nda yenilgiye uğratarak Kudüs'ü ele geçirmesi üzerine yapılmıştır. Haçlılar bu seferde de başarılı olamamışlardır.

IV.Haçlı seferi ise Suriye üzerine yapılacakken hedef değiştirmiş ve İstanbul üzerine yapılmıştır. **Latinler İstanbul'u ele geçirmişler ve burada Latin krallığını kurmuşlardır.** İstanbul'dan kaçan Bizans soyundan olanlar biri İznik diğeri de Trabzon'a olmak üzere iki krallık kurmuşlardır.

5.6.7. ve 8. Haçlılar başarılı olamadılar7.ve 8.seferler Mısır üzerine yapılmış ve Fransa kralının ölümü ile seferler sona ermiştir.

HAÇLI SEFERLERİ (1096-1270)

96'dan 1270'e kadar.
Haçlı Seferleri

SONUÇLARI

- Papa'ya ve kiliseye güven azalmıştır.
- Derebeylik rejimi zayıflamıştır.
- Akdeniz limanları doğu-batı ticareti sayesinde canlanmıştır.
- Hristiyanlar müslümanlardan pusula,kağıt,barut,matbaa gibi teknik araç ve gereçleri almışlardır.
- Büyük Selçuklu ve Türkiye Selçuklu Devleti yıpranmıştır.

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ (1077-1308)

YÜKSELME DEVRİ

II.KILIÇARSLAN DEVRİ (1155-1192)

I.GIYASEDDİN KEYHÜSREV (1192-1196)(1204-1211)

Bizanslılar ve yardımcı kuvvetlere karşı, 1176 **Miryokefalon** (**Düzbel/ Karamukbeli**) **Meydan Savaşı**'nı kazanarak, Anadolu'yu yurt edinen Türklerin bölgeden atılamayacağını ispatladı.

Ticaret yolunu açmak için, 1206 yılında sefere çıktı. Bizanslıları bu bölgeden atarak, Karadeniz yolunu açtı. Ertesi sene Akdeniz sahillerine inerek **Antalya**'yı fethetti. (1207) Venediklilerle ticaret antlaşması yaptı.

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ (1077-1308)

YÜKSELME DEVRİ

**II.RÜKNEDDİN SÜLEYMAN ŞAH
(1196-1204)**

**I.İZZEDDİN KEYKAVUS
(1211-1220)**

1201 yılında, Saltuklu Devletine son verdi.
Artuklular ve Mengüçüklerden aldığı yardımla,
Erzurum'dan **Gürcistan** üzerine sefere çıktı.
Sarıkamış yakınlarında, Gürcü-Kıpçak
ordusunun baskınına uğradı ve mağlup oldu.
Tekrar Gürcistan seferine çıktıysa da, yolda
hastalanarak 6 Temmuz 1204 tarihinde vefat
etti.

Sinop'u ele geçirdi (1214).Trabzon Rum
imparatoru,Çukurova Ermenilerini vergiye
bağladı. Eyyubiler üzerine yaptığı bir
seferde öldü.Verem hastalığına yakalanan
İzzeddin Keykavus, 1220 yılında
Viranşehir'de vefat etti. Sivas'ta yaptırdığı
darüşşifanın yanındaki türbesine defnedildi.
Yerine kardeşi Alâeddin Keykubad geçti.

Sevilmeyen yol
kalabalık da olsa
ıssızdır.

Tagore

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ (1077-1308)

YÜKSELME DEVRİ

I.ALAEDDİN KEYKUBAT
(1220-1237)

Kırım limanlarından **Suğdak** ele geçirildi (1227)
Ermeniler vergiye bağlandı. İçel alındı. Adıyaman,
Kahta, Çemişkezek kaleleri alındı. Harezmşahlarla
Yassiçemen Savaşı yapılmıştır (1230) . **Mengüceklere**
(1228) ve **Artukluların** Harput koluna son verdi. (1234)

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ (1077-1308)

DAĞILMA DEVRİ

II. Gıyaseddin Keyhüsrev (1237-1246), Baba İshak (Baba Resul) isyanı (1241) ve Moğollara Kösedağ'da yenilince (Temmuz-1243), devletin yıkımı başladı. Köse dağ bozgunundan, Anadolu Selçuklu Devletinin yıkılışına kadar olan devrede (1243-1308), Selçukluları büsbütün sindirmek için, Moğol faaliyet ve zulmü devam etti. Moğol istilasıyla, Anadolu Selçuklu Devleti, 14. yüzyılın başında yıkıldı. Anadolu, Moğol kontrolüne girdiyse de, 14. yüzyıldan sonra bölgede Osmanlı hakimiyeti başlayıp, Haçlıların ve Moğolların açtığı yaraları kapamaya çalıştı. Devlet son hükümdar II.Gıyaseddin Mesut'un ölümü ile devlet sona ermiştir (1308).

2013-YGS

4. **Anadolu Selçuklu Devleti'nde hükümdarların Keyhüsrev, Keykubat ve Keykavus gibi adlar kullanmalarının aşağıdakilerden hangisini gösterdiği savunulabilir?**
- A) İlk Türk devletlerine ait gelenekleri devam ettirdiklerini
 - B) Fars kültürünün etkisinde kaldıklarını
 - C) Anadolu'nun eski kültürlerinden etkilendiklerini
 - D) Arapça unvanları öne çıkardıklarını
 - E) Bizans'ın hükümdarlık unvanlarını kullandıklarını

Süleyman Şah
(1077-1086)

- İznik alındı ve başkent yapıldı
- Anadolu Selçuklu kuruldu

I. Kılıç Arslan
(1092-1107)

- I. Haçlı Seferi
- Yeni başkent Konya

I. Mesut
(1116-1155)

- II. Haçlı Seferi
- Bizans ile mücadele

II. Kılıç Arslan
(1155-1192)

- **Miryokefalon Savaşı (1176)**

I. Gıyaseddin Keyhüsrev
(1205-1211)

- Yükselme dönemi başladı.
- Antalya'nın fethi

I. İzzettin Keykavus
(1211-1220)

- Sinop'un fethi (Rumlardan)

I. Alaeddin Keykubat
(1220-1237)

- Alanya'nın fethi
- Yassı Çemen Savaşı
- Beyliklerin fethi

II. Gıyaseddin Keyhüsrev
(1237-1246)

- **Kösedağ Savaşı (1243)**
- **Gerileme devri başladı**

II. Mesut
(1302-1308)

- Selçuklular yıkıldı

Hasretimsin Türlüyem

***İki günü birbirine eşit
olan ziyandadır.***

www.inerson60.de.ru

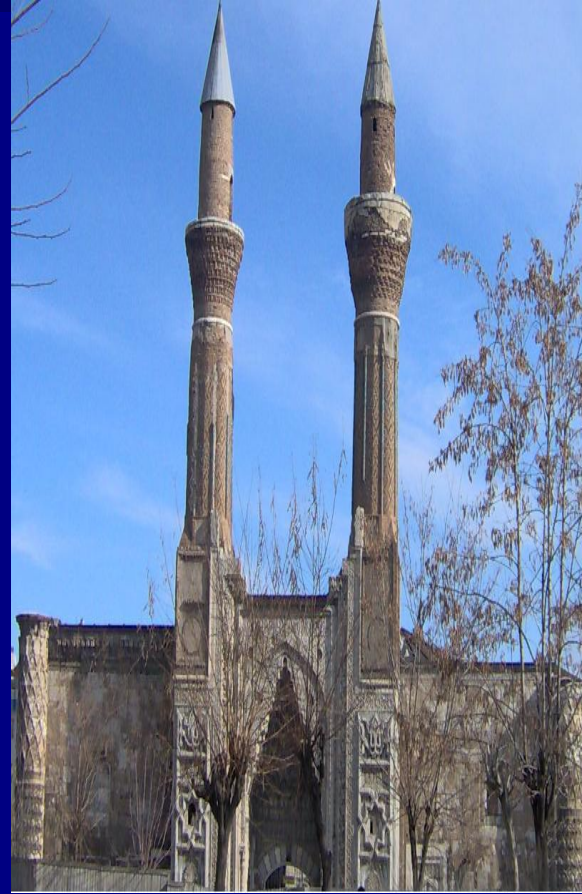
Sevgi sessiz bir
kuştur;uçar kalp
denizinde.

Beydeba

DÖNER KÜMBET

GÖK MEDRESE

■ ÖLÜM NEDİR?

Talebelerinden biri, Konfüçyüs'e:

- **“Ölüm nedir?”** diye sorduğunda, Konfüçyüs'ün cevabı şu olmuş:

- **Hayat hakkında ne biliyorsun ki, sana ölümden bahsedeyim.**

■ 6.

- – Bizans'ın Anadolu'da siyasi üstünlüğünün sona ermesi
- – Türklerin Anadolu'ya kesin olarak yerleşmesi
- **gelişmeleri aşağıdaki savaşlardan hangisinin sonuçları arasındadır?**
- A) Ankara B) Otlukbeli
- C) Miryokefalon D) Yassıçimen
- E) Malazgirt

2008-2

Dört Őey geri dönmez :
Atılan ok,harcanan para,
ele geçen firsat ve geçen
zaman.

Hz.Ömer

Kar yaza kalmaz, yeşil güze kalmaz.

Dede Korkut

*"Bilgi olmayan yerde
cehalet ilim olur."*

GEORGE B. SHAW

Zaman , ne çıkarır ne de böler.
Fakat öyle bir ölçüde toplar ki,
çarpma bile onun yanında küçük
kalır.

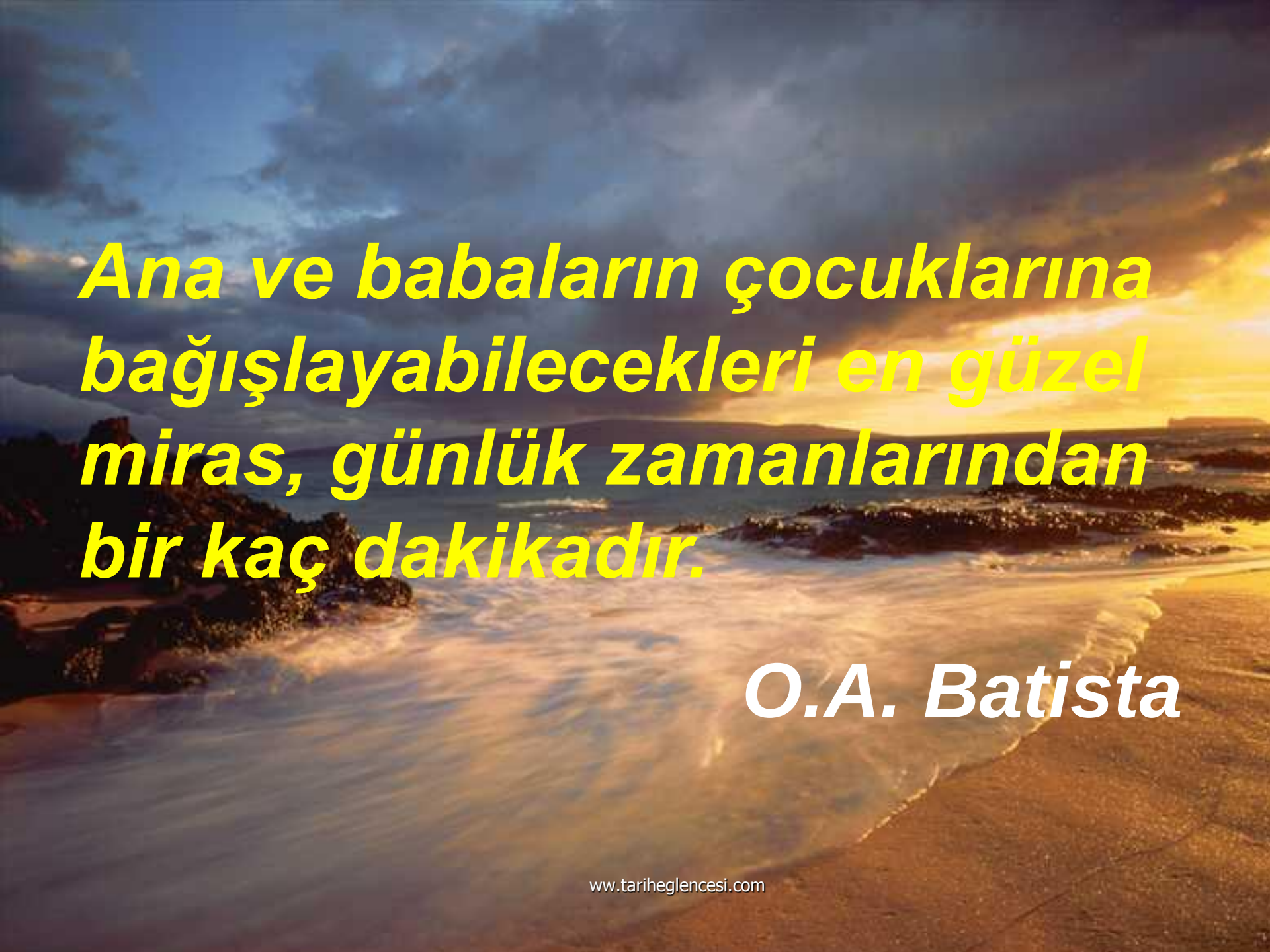
Bobby Talbert

■ **2. XIII. yüzyıl sonlarında Anadolu'da Moğol baskısının azalması ve Selçuklu Devleti'nin otoritesinin zayıflaması aşağıdakilerden hangisine ortam hazırlamıştır?**

- A) Haçlı seferlerinin başlamasına
- B) Oğuzların Anadolu'ya gelmesine
- C) Bizans İmparatorluğu'nda taht kavgaları çıkmasına
- D) Altın Ordu Devleti'nin parçalanmasına
- E) Uclara yerleştirilen Türkmen beylerinin beylikler kurmasına

Tarih Yazılısından İlginç Cevaplar

- Soru: Köseadağ Savaşı kimlerle yapılmıştır?
- Cevap: Köseadağ Savaşı I.Murat'la yapılmıştır.
- Cevap: Anadolu Selçukluları ile Macarlar arasında olmuştur .

***Ana ve babaların çocuklarına
başışlayabilecekleri en güzel
miras, günlük zamanlarından
bir kaç dakikadır.***

O.A. Batista

- **49.** Anadolu Selçukluları, XI. yüzyıl sonlarından XII. Yüzyıl sonlarına kadar Bizanslılar ve Hağlılarla savaşlar yapmışlardır.
- **Bu savaşların,**
- I. Anadolu'da üretimin ve vergi gelirlerinin azalması,
- II. Anadolu'da yerleşim alanlarının boşalması,
- III. Anadolu'dan geçen dünya ticaret yollarının
- önem kazanması
- **durumlarının hangilerinde etkili olduğu savunulabilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I, II ve III

2004

Ya ümitsizsiniz.

Ya da ümit sizsiniz.

Ya çaresizsiniz.

Ya da çare sizsiniz.

Behçet Necatigil

- Soru: Haçlı seferlerinin sonuçlarını yazınız.
- Cevap: Akdeniz limanları canlandı, babanın oğluna güveni azaldı. Akdeniz ırmakları canlandı.
- Cevap: Derebeylikler azaldı, karabeylikler çoğaldı.
- Ticarete zengin olan kervanı ortaya çıktı.

ANADOLU TÜRK BEYLİKLERİ

OSMANOĞULLARI	GERMİYANOĞULLARI	HAMİTOĞULLARI	CANDAROĞULLARI	DULKADİROĞULLARI	ERETNA DEVLETİ
KARAMANOĞULLARI	KARESİOĞULLARI	MENTEŞEOĞULLARI	AYDINOĞULLARI	SARUHANOĞULLARI	RAMAZANOĞULLARI

■ C. TÜRKİYEDE KURULAN DİĞER DEVLETLER

Türkiye'de kurulan beylikler, diğer devletler.

Devlet Yönetimi

- Devlet, önceki Türk hakimiyetlerinde olduğu gibi, hanedanın ortak sorumluluğu altındaydı. Devleti idare eden hükümdarın ise, hanedan mensubu olması şarttı. İsimleri Türkçe ve İslamî idi. Ayrıca, halife ve âlimler tarafından künye ve lakaplar verilirdi.

- Tahta yeni çıkan sultanlar, **halifeye** hükümdarlıklarını tasdik ettirirler, adlarına hutbe okutur ve para bastırırlardı. Savaşlarda veya herhangi bir gezide, hakimiyet alâmeti olarak, sultanların başları üstünde, atlastan veya altın işlemeli kadifeden yapılmış bir **çetr (şemsiye)** tutulur, daima yanında hazır bulunan **kös**, sultanın kapısında günde **beş kez nevbet** çalardı.

- Devletin idaresi, birinci derecede sultana ait olmakla birlikte, bizzat kendisi mevcut kanunlara uyardı. Sul-tan, adalet mekanizmasının sağlıklı olması için, **haftada iki gün** halkın derdini dinlerdi.

- Sultanlar, sarayda otururdu. Sarayda Hacibü'l-Hüccab, Üstadüddâr, Silahdar, Emîr-i Alem, Câmedâr, Taştâr veya Âbdâr, Emîr-i Çaşnigîr, Emîr-i Ahur, Emîr-i Şikâr, Emîr-i Devât, Emîr-i Mahfil, Serheng-i Nedîm, musahip görev yapardı. Bunlar, sultanın en emniyetli adamları arasından seçilir ve her birinin emrinde askerî kıtalar bulunurdu.

■ **5. Anadolu Selçukluları Döneminde Ahi teşkilatı şehirlerde,**

- I. ticaret,
- II. zanaat,
- III. sosyal
- **alanların hangilerinde söz sahibi olmuştur?**

■ A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

■ D) I ve II E) I, II ve III

2008

a. Hükümdar ve Saray Teşkilatı

- Eski Türklerde hükümdara Tanrı tarafından Kut verildiğine ve ancak Kut'a sahip olanların Hükümdarlık hakkı bulunduğu inanılırdı. İslâmi dönemde bu anlayış, halifeden Tanrı adına hükmetme yetkisi almak şeklindeki uygulama ile birleşti. Nitekim Türkiye Selçuklu Devleti'nin kuruluşunda Süleyman Şah'a Melikşah hükümdarlık unvanı vermiş, Abbasi halifesi de hükümdarlığını onaylamıştı.

- Hükümdarın milleti Tanrı adına yönetmesi, onlara sınırsız yetki ve keyfilik sağlamıyordu. Ancak Selçuklu hükümdarları Anadolu beylerinden ve meliklerinden bir derece daha üstündü. Türkiye Selçuklularında hükümdarlık babadan oğula veya kardeşlere geçiyordu. Bu da her zamanki gibi taht kavgalarına ve devletin zayıflamasına neden oluyordu.

- Türkiye Selçuklularında da şehzadelerin yetişmesinde **atabeyler** görevlendiriliyordu. Karakoyunlular ve Akkoyunlularda da hükümdarlık yöntemleri, Türkiye Selçukluları ve beyliklerinkiyle aynıydı. Beyliklerde de ailenin en nüfuzlu ve yaşlısı beyliğin başına geçiyordu.

TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA MERKEZ TEŞKİLATI

Türkiye Selçuklu Devletinde önemli devlet işlerini **Büyük Divan (Divan-ı Saltanat)** ve diğer alt divanlar yürütüyordu. Devletin her türlü siyasi, sosyal, askeri ve ekonomik işlerini yürüten divana sultan veya vezir başkanlık ediyordu. Divan görüşmeleri deftere kaydediliyordu. Divanda katipler, tercümanlar ve memurlar bulunuyordu. Emir-i Şemşir divanın güvenliğini sağlıyordu. Bugünkü Bakanlar Kuruluna benzeyen divanda **Vezir** en üst dereceli divan üyesiydi.

Niyabet-i Saltanat Divanı :

Bu divanda kendisine güvenilen devlet adamları ve komutanlar bulunuyordu. Divan'daki bu görevlilere naip denirdi. Hükümdar başkentte bulunmadığında ona ait devlet işlerini yürütür ve hükümdara vekalet ederdi.

Divan-ı İstifa :
Devletin mali işlerini yürütürdü. Devletin gelir ve giderlerini hesaplar, vergilerin toplanmasını sağlardı. Divanın başkanı **Müstevfi** idi.

Divan-ı Arz :
Devletin merkezdeki ordusunun maaş ve levazimat işleriyle ilgilenirdi. Savunma işleriyle ilgilenen divan, askerleri defterlere kayıt eder ve denetlerdi.

Divan-ı - Tuğra : Her türlü iç ve dış yazışmalarını yapıyordu. Burada **Arapça ve Farsçayı** iyi bilen kültürlü kişiler bulunurdu. Buna **İnşa Divanı** da denir.

Divan-ı İşraf : Askeri ve adli işler dışında **idari ve mali** yönetimle ilgili işleri yönetirdi.

Pervanecilik :
İstihbarat işleri, devlete ait toprakların sayımı ve ülkeye gelen Türkmenlerin yerleştirilmesiyle ilgilenirdi. **Has ve iktaları yazar, dağıtır ve takip ederdi.**

- Anadolu Beylikleri, Karakoyunlular ve Akkoyunlularda da merkez teşkilatı Türkiye Selçuklu Devleti'ndeki gibiydi.

2. Taşra Teşkilatı

- Türkiye Selçuklu Devleti'nde taşra idari bilimleri şunlardır;
 - a. **Merkeze Bağlı Vilayetler** : Sultan tarafından askeri ve sivil işleri yürütmek üzere vilayetlere atanan Subaşılar tarafından yönetiliyordu. Bu vilayet her yönüyle divana bağlıydı. Yönetim ve gelirleri divana aitti.

- **b. Meliklerin Yönettiği Vilayetler :** Selçuklu ailesinden Melikler tarafından yönetilen vilayetlerdir.

Melikler Divana değil doğrudan Hükümdara bağlıydı. Meliklerin divanı, askeri ve vezir bulunuyordu.

Melikler iç işlerinde serbest, dış işlerinde hükümdara bağlıydı.

- c. **Uc Eyaletleri** : Sınırlarda kurulan bu eyaletlerin başında vali olarak uc beyleri görev yapıyordu. Türkiye Selçuklularında vilâyetlerde, belediye işlerine bakan **Muhtesipler**, önemli şehir merkezlerinde **Şihne** isimli askeri valiler, Yargı işlerine bakmak için **Kadılar** bulunuyordu. Bu görevliler genel güvenlik ve zabıta işlerini yürütüyordu.

- Beyliklerde ise hükümdarın taşrada iki temsilcisi vardı. Hükümdar adına siyasi otoriteyi **Mirliva**, yargıyı da **Kadı** temsil ediyordu.

3. Askeri Teşkilat

Türkiye Selçukluları ve beyliklerin askeri teşkilatı Büyük Selçuklu askeri teşkilatına benzemektedir. Türkiye Selçuklularında **ikta ve hassa sistemi** askeri teşkilatın dayanağıdır. Türkiye Selçukluları kapıkulu sistemini güçlendirerek Türkmen beylerinin etkisini kırmak için uğraştıysa da başarılı olamadı. **Akkoyunlular ve Karakoyunlular** askeri teşkilat bakımından Moğolların ve Timurluların, Dulkadiroğulları ve Ramazanoğulları ise **Memlüklerin** etkisinde kaldılar.

TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA ORDU

Ordu komutanına **Emirül Ümera** denir. Orduda, dinî vazifeleri görmek ve gazâ ruhunu canlı tutmak maksadıyla âlim, derviş ve mutasavvıflar bulunurdu. Silah olarak, ok, yay, kılıç, kargı, çomak, gürz, mızrak, topuz, nacak, mancınık, merdiven, seyyar kule kullanılırdı. Ordudaki birlikler, çeşitli bayrak, tuğ ve alem taşırlardı.

Hassa
Birlikleri:
(Kapıkulu
Askerleri)

İkta Askerleri:
(Tımarlı
Sipahiler)

Uçlarda
Türkmenle
rden
oluşan
kuvvetler

Bağlı
beylik ve
devletler
den alınan
askerler

Gerektiğind
e komşu
milletlerden
ücretli
olarak
alınan
askerler

Donanma Türkiye
Selçukluları,
donanmaya önem
verdiler. Sinop,
Alaiye, Antalya ve
Samsun gibi
merkezlerde
tersaneler
kurdular.
Donanma
komutanına
**Reisü'l Bahr veya
Melikü's Sevahil**
denirdi.

4. Toprak Yönetimi

- Selçukluların Anadolu'da Bizans'tan aldığı toprak devlet malı oldu. Toprakların bir bölümü halka dağıtılarak tarımın verimi artırıldı. Ayrıca toprağın işlenmesiyle ilgili bazı kurallar konuldu. Mülkiyeti devlete ait olan topraklar **dört** bölüme ayrılıyordu.

TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA TOPRAK YÖNETİMİ

a- Has Arazi :
Vergileri hükümdara ayrılan topraklardır.

b. İkta Arazi : Ordu mensuplarına ve devlet memurlarına hizmet ve maaş karşılığı verilen topraklardır. Toprak sahipleri üç yıl toprağını boş bıraktığında iktası elinden alınıyordu. İkta sahipleri gelirlerinin bir kısmıyla geçimlerini sağlıyor, kalan kısmıyla da atlı asker besliyordu.

c.Mülk Arazi :
Devlet adamlarına başarılarından dolayı verilen topraklardır.

d.Vakıf Arazi
Miri ve mülk arazilerden bilimsel ve sosyal kurumların ihtiyaçlarını karşılamak için ayrılan topraklardır.

5. Hukuk Sistemi

- Türkiye Selçukluları hukuk alanında kendilerinden önceki Türk - İslâm devletlerinin etkisinde kaldılar. Hukuk **şer'i ve Örfi** yargı sistemi olarak ikiye ayrılıyordu.
 - a. **Şer'i Yargı Sistemi** : Davalara hükümdar veya vezir tarafından tayin edilen kadılar bakıyordu. Bunların başkanına **Başkadı (Kazi'l Kuzat)** denirdi. Başkam ülkedeki bütün kadıları denetleyebiliyordu.

TÜRKİYE SELÇUKLULARINDA HUKUK

a. **Şer'i Yargı Sistemi :**
Davalara hükümdar veya vezir tarafından tayin edilen kadılar bakıyordu. Bunların başkanına **Başkadı (Kazi'l Kuzat)** denirdi. Başkam ülkedeki bütün kadıları denetleyebiliyordu. **Müftîler, Hanefî mezhebine göre fetva verirlerdi.**

b. **Örfi Yargı Sistemi :** Asayiş bozan ve yasaları çiğneyenlerle ilgili davaları kapsardı. Bu davalara **Emir-i Dâd** bakıyordu. Askeri davalara **Kadı Asker (Kadıyî Leşker, Kazasker)** denilen ordu komutanları bakıyordu.

6. Din ve İnanış

- Türkiye Selçukluları Sünniliğin koruyucusu oldular. Selçuklu yönetimi İslâmiyet'in "Gaza" fikri ile Türklerin fetih anlayışlarını birleştiren bir kuruluş oldu.

Anadolu'nun fethinde rol alan akıncı Türkmenler arasında birçok tarikat mensubu vardı. Bunlara **Horasan Erenleri** deniliyordu.

- XIII. yüzyıldan itibaren Anadolu'da tarikatlar yaygınlaştı. Bunun nedenleri ise, dini hayatın gelişmesi ve siyasi düzenin bozulmasıdır.

Tarikatlar, dini anlayışı, yaşayışı ve toplum yapısını etkilemiştir. Anadolu'da **Babailik, Bektaşilik, Ekberilik, Mevlevilik, Rûfâilîk, Nakşibendilik, Kadirîlik ve Kübrevîlik** gibi tarikatlar yayıldı.

*“Bir işin yapılmasını
istiyorsanız, o işi meşgul bir
insana verin”*

Churcill

Sosyal ve İktisadî Hayat

A-Türkiye Selçuklularında Sosyal Hayat

■ Sosyal Hayat:

Türkiye Selçukluları kendilerine has bir sosyal ve iktisadi politika izlediler. Aralıklarla Anadolu ya **Türkistan** dan **Maveraünnehir ve Horasan** dan gelen Türklerin büyük bir bölümünü yerli halk tarafından boşaltılan yerlere yerleştirdiler. Bir kısmını ise **uc** bölgelere yerleştirdiler.

- Selçuklu hükümdarları kendi yönetiminde yaşayan Hristiyan halkı himaye ettiler. Bizans yönetiminin baskısından ve ağır vergilerinden bunalanlardan isteyenlerin kendi topraklarına yerleşmelerine izin verdiler.

- Hristiyan-Müslüman ayrımı gözetmeden uyguladıkları adil yönetim **Rum, Ermeni ve Süryani** halkın Türk yönetimini tercih etmelerine sebep oldu. Türkiye Selçukluları döneminde Anadolu da yaşayan halkın büyük çoğunluğunu **Türkler** oluştururdu.

- Halk şehirli ve köylü olmak üzere ikiye ayrılırdı. şehirli: Devlet memurları, âyân, bilim adamları ve ahiler olmak üzere dört gruba ayrılıyorlardı.

- Devlet Memurları:

Bir şehirde hükümeti temsil eden görevlilerdi.

Âyân:

Hükümet nezdinde halkı temsil eden kişilerde. Tacirler (tüccarlar) da bu sınıfa girerlerdi.

■ Bilim Adamları:

Müderrisler, kadılar, zaviye, tekke şeyhleri ve medrese öğrencileri bu gruba girmekteydi.

■ Ahîler:

Ahîler (kardeşler) şehirde oturan ve kendi aralarında dinî ve iktisadi özellikler taşıyan esnaflardır. Aralarında kurdukları teşkilata ahîlik denirdi. Ahî teşkilatı ticareti ve ticaret ahlakını düzenlemiş, üretim kalitesini yükseltmiş ve kaliteli eleman yetiştirilmesini sağlamıştır.

■ Köylüler:

Türkmen kökenli olan Türk köylüsü **göçebe ve yerleşik** olmak üzere iki kısma ayrılıyordu.

Göçebeler hayvancılıkla geçinirlerdi. Yerleşik köylüler ise **devletin** veya **ikta** sahibinin idaresi altındaydılar.

- **b. İktisadi Hayat** : Türkiye Selçukluları hakim oldukları bölgelerde siyasi birliği ve huzuru sağladılar. Bu da ülkede ekonomik hayatın canlanmasına ve gelişmesine neden olmuştur. Türkiye Selçuklularının ekonomik faaliyetleri **tarım, sanayi ve ticaret** olmak üzere üç başlık altında incelenebilir.

- **1. Tarım ve Hayvancılık** : Her türlü tarım ve hayvancılık göçebeler, yarı göçebeler ve köylüler tarafından yapılıyordu. Şehir hayatında ise **meyvecilik ve bağcılık** yaygındı. Hayvancılık, hayvan ürünleri meyveler ve bağcılıktan, elde edilen ürünler Türkiye Selçuklularına önemli gelir sağlıyordu.

- Sultanlar ve beyler köylüleri topraklarında tutabilmek için belli zamanlarda vergi affı veya vergilerin hafifletilmesi gibi tedbirler alırdı. Halka tohum ve çift hayvanı dağıtılıyordu.

- **2. Sanayi ve Madencilik :** Anadolu'da ev eşyalarının yapımı, dericilik, dokumacılık ve maden işlemeciliği gelişti. İhtiyaçlar yurt içinden karşılanıyordu. Ancak lüks eşya ve baharat geniş ölçüde dışarıdan karşılanıyordu.

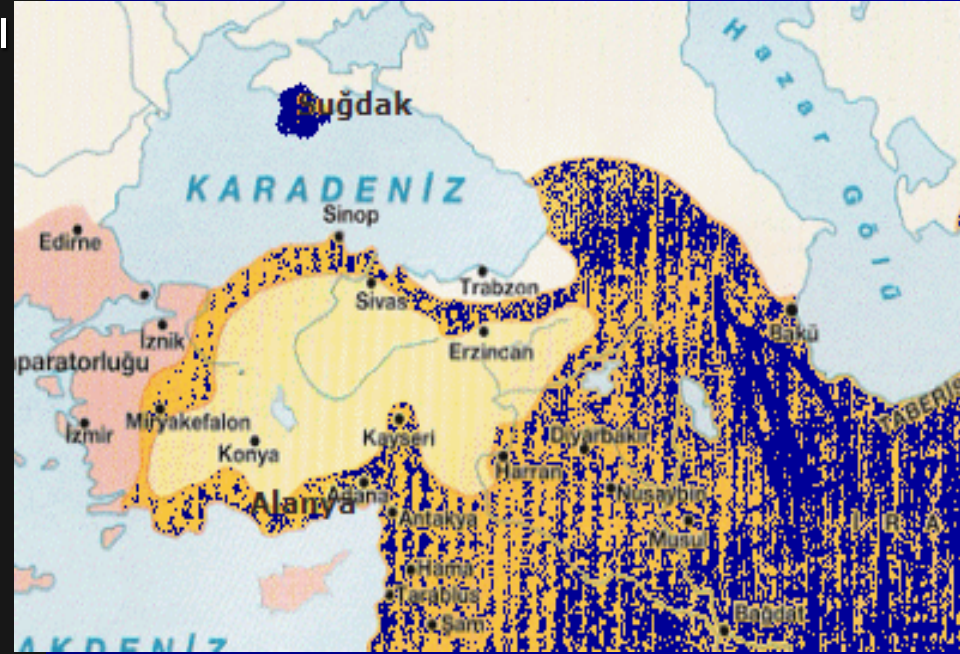
Türkiye Selçuklularında sanayi büyük ölçüde **esnaf teşkilatları (Ahiler)** tarafından organize ediliyordu. Dericilik, halıcılık, kilimcilik ve diğer dokumalar daha çok ahilerin ilgi alanına giriyordu.

3. Ticaret : Anadolu'nun dünya üzerindeki konumunun önemini kavrayan Türkiye Selçukluları, ticaret faaliyetlerine önem verdiler. Türkiye Selçukluları Anadolu'yu izledikleri ticaret politikasıyla kıtalararası transit ticaret merkezi haline getirdiler. Anadolu'da ticaretin gelişmesinin nedenleri şunlardır;

- • Anadolu'nun **Doğu-Batı, Güney-Kuzey** ticaret yolları üzerinde bulunması ve kıtaları birbirine bağlaması
- Ticaret yolları üzerinde **kervansarayların** kurulması (Anadolu'da ilk kervansaraylar II.Kılıç Arslan zamanında kurulmaya başladı ve daha sonraki hükümdarlar tarafından sayıları artırıldı)
- Ticaretin gelişmesi için **Latin Cumhuriyetleriyle** **ticaret** antlaşmalarının yapılması

Ticari amaçlı fetihlerin yapılması
(**Suğdak**, Sinop - Antalya ve
Alanya'nın fethedilmesi)

- Malları zarar gören veya kervanı soyulan tüccarların zararlarının ödenmesi, yani bugünkü anlamda malların sigortalanması
 - Gümrük vergilerinin hafifletilmesi
 - Ticari önemi olan merkezlere Türk ve Müslüman tüccarların yerleştirilmesidir.

KPSS-GYGK-CS / 2008

3. Anadolu Selçuklu Devleti'nde büyük kervansarayların hemen hepsi XIII. yüzyıla aittir.

Bu durumun,

- I. sanat,
- II. ticaret,
- III. askerlik

alanlarının hangilerinde görülen gereksinimin bir sonucu olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

- Anadolu'da ticaret II.Kılıç Arslan'dan itibaren gelişmeye başlayarak **I.Alaeddin Keykubat döneminde en üst seviyeye** çıktı. Moğol istilasından sonra ticaret faaliyetleri zayıfladı. Ancak **Sivas, Kayseri ve Konya** gibi merkezler ticari önemlerini korudular. Türkiye Selçuklularının yıkılmasından sonra siyasi ve iktisadi merkezler Marmara çevresine taşındı, kervan ticareti eski önemini kaybetti.

- Beylikler döneminde, Batı Anadolu'daki Türk beylikleriyle Avrupalılar arasında ticari ilişkiler devam etti. Moğollar da Akdeniz ülkeleriyle ticari faaliyetlerini devam ettirdiler.

Devletin başlıca, gelirleri, **ihraç edilen mallar, gümrük vergileri, zirai ürünlerden alınan öşür, gayri müslimlerden alınan cizye ve haraç, bağlı beylik ve devletlerden alınan vergiler ve ganimetlerdi.**

- Türkiye Selçuklularında ilk **bakır para** **I.Mesut tarafından** bastırıldı. II.Kılıç Arslan tarafından **paralar** bastırıldı. Selçuklular Moğolların hakimiyetine girdikten sonra paralarını İlhanlı paralarına göre ayarladılar.

8. Dil ve Edebiyat

Dil: Türkiye Selçukluları, zamanında **bilim dili Arapça, devlet ve edebiyat dili Farsça** idi. Selçuklu Sultanları ve aydınları özellikle Fars edebiyatına önem veriyordu. Bu dönemde edebiyat ve devlet dili olarak Türkçe saraydan uzak tutulmaktaydı. Bu durum Türk dilindeki gelişmenin yavaşlamasına neden olmuştur.

- Edebiyat ve resmi dilin Farsça olmasının nedeni; Türklere İslâmiyet'in İran yoluyla geçmesi, iki ülke arasında sıkı ilişkilerin kurulması, İran'dan aydın ve idarecilerin gelmesi ve **Farsça'nın işlenmiş bir dil olmasıdır.**

- Beylikler döneminde **Karamanoğlu Mehmet Bey** Türkçeyi resmi dil ilan etti (1277). Bu olay "**Dil Bayramı**" olarak kutlanmaktadır. XIII. yüzyılda Anadolu'da Türk dili gelişti. **Şeyyad Hamza, Yunus Emre ve Sultan Veled Türkçe şiirler yazdılar.** Anadolu'da Türkçenin gelişmesinde

- **Edebiyat** : Anadolu'da Türk Edebiyatı
XIII. yüzyıl ve sonrasında en parlak
çağını yaşadı. Selçuklular
dönemindeki edebi akımlar, **Halk**
Edebiyatı, Tasavvuf Edebiyatı ve
Divan Edebiyatı diye gruplandırılır..

- Selçuklu Sultanları ve Anadolu beyleri ilmi ve edebi çalışmalara destek oldular, yurdun her tarafına yayılmasına çalıştılar. Moğol istilasından dolayı batıya göç eden birçok, bilgin ve edebiyatçı Anadolu'ya gelerek bilim ve fikir hayatının gelişmesine katkıda bulundular.

Mevlana, Sultan Veled, Şeyyad Hamza, Nesimî, Hoca Dehhani, Yunus Emre ve Ahmedî gibi ünlü edebiyatçılar yetişmiştir. Dönemin önemli eserleri ise, Mesnevi, Divan-ı Kebir, İskendemâme, Battal Gazi ve Danişment Gazi Destanlarıdır.

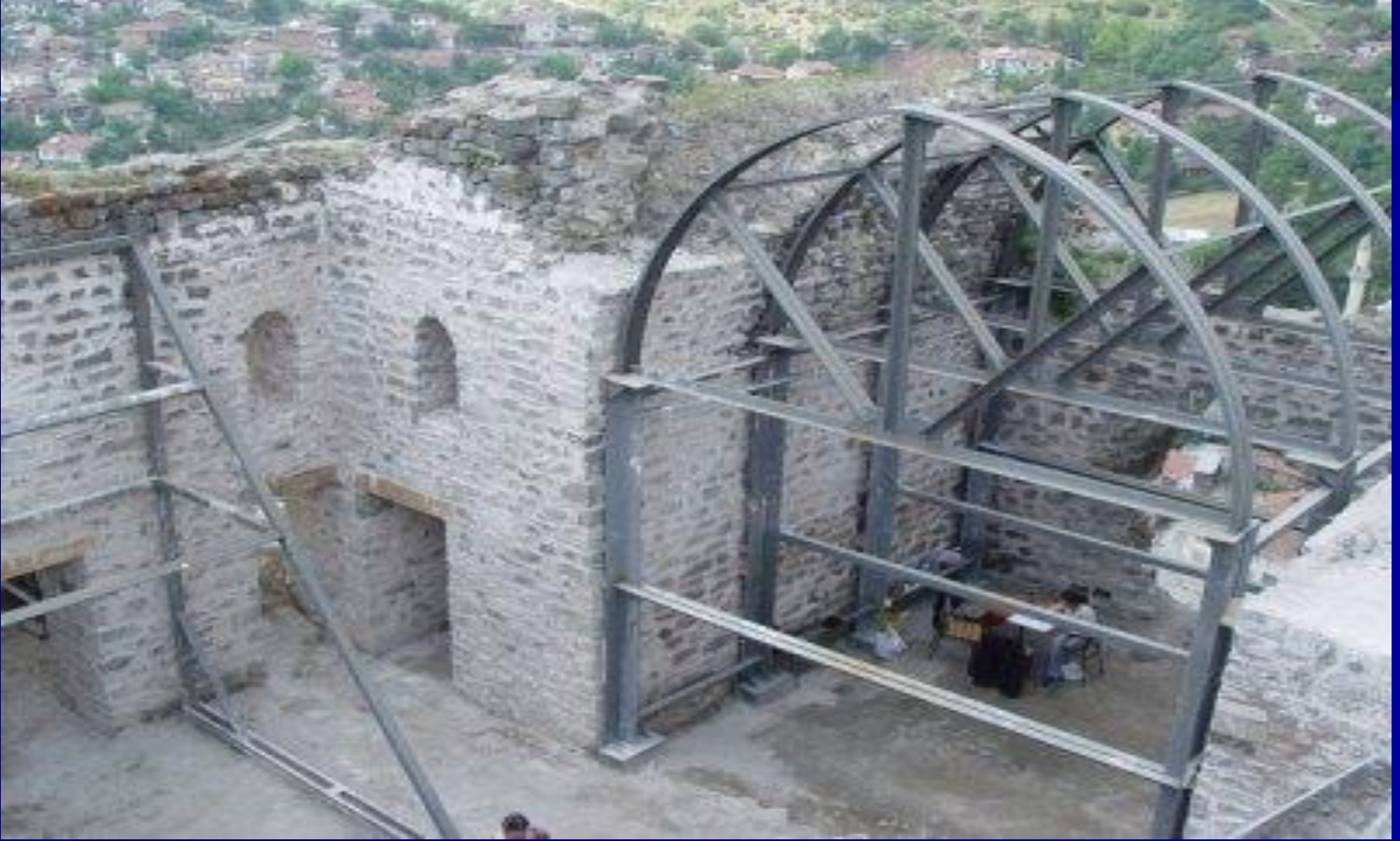
9. Bilim ve Sanat

Bilim : Anadolu'da ilk medrese XII. yüzyılın ilk yarısında Danişmentoğulları tarafından Niksar'da kuruldu. Türkiye Selçuklularında ise ilk medrese II. Kılıç Arslan tarafından Konya ve Aksaray'da kuruldu. Anadolu'da güvenliğin sağlanması ve ekonomik durumun iyileşmesine paralel olarak diğer hükümdarlar zamanında da medreselerin inşasına devam edildi.

Bunun yanında Türkiye Selçuklu hükümdarları İslâm dünyasındaki birçok bilgin, edebiyatçı ve mutasavvıfı Anadolu'ya davet ederek onlara imkanlar hazırladılar ve onlara sahip çıktılar. Bu durum Anadolu'nun bilim ve sanat alanında gelişmesini önemli ölçüde etkiledi.

YAĞIBASAN MEDRESESİ-NİKSAR DANIŞMETLİLER

- Türkiye Selçuklu medreselerinde dini ilimlerin yanında diğer müspet ilimler de okutuluyordu. Türkiye Selçukluları ve Beylikler döneminde yaşayan fikir adamlarından bazıları, Muhiddin Arabi, Sadeddin Konevi, Necmeddin Dâye, Mevlana ve Hacı Bektaş Veli idi.

- **Sanat:** Türkiye Selçukluları ve Beylikler döneminde Türk sanatı önemli bir gelişme gösterdi. Bu dönem sanatının temeli daha önceki Türk - İslâm devletlerine dayanıyordu. Anadolu'ya bu devletlerin sanatını taşıyan Türkiye Selçukluları yaptıkları katkılarla Türk sanatını zirveye çıkardılar. Ayrıca Anadolu'da eski gelişmelerden de yararlandılar.

Anadolu'da mimari alanda birçok eser ortaya konuldu. Bu eserlerde insan ruhuna, beden yapısına tabiat ve sosyal şartlara önem verildi. Anadolu Türk mimarisi, **dini, sivil ve askeri mimari** diye üçe ayrılabilir;

■ Dini Mimari :

1. Camiler : Türklerin Anadolu'da yaptıkları mimari eserlerin ilk örneğini camiler teşkil eder.

Bunların en önemlileri; Konya ve Niğde'deki Alaeddin Camii, Sivas ve Malatya Ulu camileri, Saltukoğullarından kalan Erzurum **Ulu Camii**, Mengüceklerden **Divriği Ulu Camii**, Danişmentlilerden kalan Kayseri **Ulu Camii** Artuklulardan kalan Mardin **Ulu Camii** gibi eserlerdir.

- **2. Mescidler** : Anadolu'da mescid, minberi olmayan küçük mahalle camileridir. Bunlardan Konya'da on kadarı halâ ayaktadır. En önemlileri, Erdem Şah Mescidi, Küçük Karatay Mescidi ve Sırça-lı Mescid'tir.

- **3. Medreseler** : Bir toplumun kültür seviyesini gösteren önemli delillerden birisi de okullardır. Türkiye Selçukluları zamanında her şehirde bir ya da daha fazla medrese bulunuyordu. Bu da eğitime ne kadar önem verildiğini ortaya koymaktadır. **Selçuklularda özellikle tıp alanında öğrenim yapan medreseler ve hastaneler oldukça yaygındı.**

■ En ünlü Selçuklu medreseleri Konya, Kayseri, Tokat, Amasya, Erzurum ve Niğde'de kuruldu. Konya'da **Karatay ve İnce Minareli**, Kırşehir'de **Caca Bey**, Afyon'un Çay ilçesindeki **Çay Medresesi** kapalı tip medreselere örnektir. Açık tip medreselere ise, Konya Sırçalı, Sivas'ta **Şifaiye, Gök Medrese, Çifte Minareli**, Kayseri'de Hunat Hatun, Hatuniye, Tokat'ta **Gök Medrese** örnektir.

Gök Medrese- Sivas

■ 4. Kümbetler (Türbeler):

Devlet adamları ile diğ er ilim ve din b y  kleri için yapılan anıt mezarlardır.

En güzel kümbet  rnekleri Kayseri ve Ahlat'tadır.

- 5. **Külliye**ler : Külliye, cami ile birlikte kurulan medrese, kütüphane ve hastane gibi yapıların bütünüdür. Selçukluların ilk külliyesi Kayseri Hond (Hunat) Hatun Külliyesi'dir. Anadolu'da en eski külliye ise Mengüceklerden kalan Divriği Külliyesi'dir.
- Tekke ve Zaviyeler de dini mimari arasında sayılır. Bu yapılara Tokat Sünbül Baba, Konya Sırçalı Ata Tekkesi ve Konya Sahip Ata Hankahı örnek olarak gösterilebilir.

■ Sivil Mimari

Köşkler ve saraylar sivil mimarinin en güzel örnekleridir. Kaba taş ve tuğlalardan yapılan küçük saraylar zamanla yıpranmıştır.

Sivil mimarinin bir diğer örneği de **kervansaraylar**dır. Kervansaraylar Selçuklu saltanatının gücünü ve yönetim anlayışını ortaya koyar. Kervansaraylar, yolların güvenliğinin sağlanması, ticaretin canlanması ve yolculukların kolaylaşmasında önemli rol oynadılar.

Pazar Mahperi Hatun Kervansarayı

- Kervansaraylarda yolcular için yataklar, hayvanları için ahırlar, ticaret malları için mekanlar yanında hamam ve mescid gibi, bölümlerde bulunuyordu. Anadolu'da **ilk kervansaray II.Kılıç Arşan zamanında Aksaray-Kayseri yolu üzerinde Alay Han'dır.**

Sivil mimarinin bir başka örneği de Darüşşifalardır.

Günümüzün hastaneleri olan Darüşşifalar Selçuklu medreselerinin planına benziyordu. **Kayseri Gevher Nesibe Darüşşifası Anadolu'nun en büyük darüşşifasıdır.** Bunlar haricinde **hanlar, çarşılar, köprüler, çeşmeler ve evler** sivil mimariye örnek gösterilebilir.

Sultan Hanı -Konya

Çifte Minareli Medrese-Sivas

Sırçalı Medrese Konya

YAKUTİYE MEDRESESİ

■ Askeri Mimari

Tersaneler, kaleler, surlar, kışlalar ve kuleler askeri mimarinin örnekleridir.

- Anadolu'da mimari dışında başka sanat dalları da gelişmiştir.

- 1. **Çinicilik** : Süslemede kullanılan bu sanat dalı Konya merkezli gelişti. Çini sanatındaki gelişme Osmanlı döneminde zirveye ulaştı.

- 2. **Resim ve Heykel** : Türk - İslâm devletlerinde minyatür türünde resim gelişti. Anadolu'da Türkler şehirlerin surlarını ve büyük binaları heykel ve kabartmalarla süslediler.

■ 3. **Kitap Sanatı** : Anadolu'da gelişen en önemli kitap sanatları **hat, tezhip ve cilt** sanatıdır.

4. **Halı ve Kilim Dokumacılığı** : Hunlara kadar dayanan halıcılık Anadolu'da en çok gelişen el sanatıydı. Halıcılık Anadolu'da milli bir sanat haline geldi. Türkmenler halı ve kilimlerinde Türklerin milli duygularını ve zevklerini işlediler. Halı ve kilimler Anadolu'dan dışarıya satılan malların başında geliyordu.

■ 5. Ağaç, Taş ve Maden

İşlemeciliği: Anadolu'da yapılan minber, mihrap, kapı, pencere, Kur'an-ı Kerim rahleleri, mezar kitabeleri ağaç ve taş işlemeciliğinin başlıca güzel örnekleridir. İşlenmiş altın ve gümüşler ise maden işlemeciliğine örnek gösterilebilir.

6. Musiki ve Sahne Sanatları : Sultan kapısında çalınan **nevbet, tasavvuf musikisi, meddahlar, rakkaseler ve hokkabazlar** bu sanatların başlıcalarıdır.

***Nezaket insana para
kazandırmaz, ama her şeyi satın
alır.***

Montaigne

■ **Anadolu Selçuklu Sultanlarının Tahta Çıkış Tarihleri**

- Kutalmışoğlu Süleyman Şah / 1076
- Ebü'l-Kasım'ın nâibliği / 1086
- Birinci Kılıç Arslan / 1092
- Fetret Devri / 1107-1110
- Şehinşah (Melikşah) / 1110
- Birinci Rükneddin Mesud / 1116
- İkinci Kılıç Arslan / 1155
- Birinci Gıyaseddin Keyhüsrev (Birinci Hükümdarlığı) / 1192
- Rükneddin Süleyman Şah / 1196
- Üçüncü Kılıç Arslan / 1204
- Birinci Gıyaseddin Keyhüsrev (İkinci hük.) / 1205
- Birinci İzzeddin Keykavus / 1211
- Birinci Alâeddin Keykubad / 1220

■ İkinci Gıyaseddin Keyhüsrev / 1237

İkinci İzzeddin Keykavus / 1246

Ortak İktidar / 1249-1254

Birinci Keykavus / 1254

Dördüncü Kılıç Arslan (Ülkenin bir bölümünde) / 1257

Üçüncü Gıyaseddin Keyhüsrev / 1266

İkinci Gıyaseddin Mesud (Birinci hük.) / 1284

Saltanat Mücadelesi / 1296-1298

Üçüncü Alâeddin Keykubad / 1298

İkinci Gıyaseddin Mesud (İkinci hük.) / 1302

Beşinci Kılıç Arslan / 1310

Moğol Valisi Timurtaş'ın Türkiye Selçukluları saltanatına son vermesi / 1318

*Affetmek ve unutmak iyilerin
intikamıdır.*

Schiller